

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

n

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

כב ויעשו כן חרשמי מצרים בלטיהם
 ויחזק לב-פרעה ולא שמע אלהם כאשר
 דבר יהוה : כג ויפן פרעה ויבא אל-ביתו
 ולא-שת לבו נס-לזאת : כד ויחפרו כל-
 מצרים סביבת היאר מים לשחת בני לא
 יכלו לשחת ממימי היאר : כה וימלא
 שבעת ימים אחרי הכות-יהוה את-היאר :
 פ כו ויאמר יהוה אל-משה בא
 אל-פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה שלח
 את-עמי ויעבדני : כז ואס-מאן אתה
 לשלח הנה אנכי נגף את-מל-נבולך
 בצפרדעים : כח ושרץ היאר צפרדעים
 ועלו ובאו בביחף ובחדר משכבה ועל-
 מטרתך ובגירת עבדך ובעמך ובתמורתך
 ובמשארותיך : כט ובכה ובעמך ובכל-
 עבדך ועלו הצפרדעים : א ויאמר יהוה
 אל-משה אמר אל-אהרן נטה את-ידך
 במטה ער-הנהרות על-היארים ועל-
 האנמים והעל את-הצפרדעים על-ארץ
 מצרים : ב ויש אהרן את-ידו על מימי
 מצרים ותעל הצפרדע ותכס את-ארץ
 מצרים : ג ויעשו כן חרשמים בלטיהם

דמצרים : כב ועבדו-כן חרשי מצרים
 בלחשיהון ואתקף לבא-דפרעה ולא-קביל
 מנהון כמא דמליל יי : כג ואתפני פרעה
 ועל לביתיה ולא-שוי לביה אף-קדא :
 כד וחפרו כל-מצראי סהרני גהרא מניא
 למשתיארי לא-יכלו למשתי ממניא דבנהרא :
 כה ושלימו שבעא יומין בתר דמחא-יי
 ית-נהרא : כו ואמר יי למשה עול לנת-
 פרעה ותימר ליה בדנן אמר יי שלח ית-
 עמי ויפלחון קדמי : כז ואס-מסרב את
 לשלחא הא אנא מחי ית-כל-תחומך
 בעורדעניא : כח וירפי גהרא עורדעניא
 ויסקון ויעלון בביתך ובאידרון בית-משכבך
 ועל-ערסתר ובבית עבדך ובעמך ובתמורתך
 ובאצוותך : כט וכך ובעמך ובכל-עבדך
 ויסקון עורדעניא : א ואמר יי למשה
 אימר לאהרן ארים ית-ידך בחוטרך על-
 גהריא על-אריתיא ועל-אנמיא ואסיק ית-
 עורדעניא על-ארעא דמצרים : ב וארים
 אהרן ית-ידיה על-מיא דמצראי וסליקו
 עורדעניא וחפו ית-ארעא דמצרים :
 ג ועבדו-כו חרשיא בלחשיהון ואסיקו

ויעלו

רשי

ית

יאוריהם : הם כריכות נגרים חכריכות העשויות בידי אדם ונשפת הנהר לשדות ויגלוס חישיו ותכרכים ועולה דרך היחורים ומסקה
 השדה : יאוריהם : קבוצת מים שחיתן נכסעין וחין מושכין אלא עומדין כנוקוס אחד וקורין לו אשט'נק : ככל ארץ מצרים .
 חף סוראנלות ונחזקטלות סבכתיים : וכעצום וכאבני . מים שכליין וככלי חסן : (כב) בלטיהם . לחס שאומיוין חותו
 כלש וכה ח' (סנהדרין סו) רבותיו חזרו כלטיהם מנעשה שדים בלטיהם מנעשה כספים : ויחזק לכ פרעה . לומר על ידי נכשמות
 אדם יושבים כן (מנחות פה) תכואתם מוכסין לעתריים עיר סכולה תכן . חף אתם מוכיוין חכשפות לונגרים סכולה כספים :
 (כג) גם לואת . למופת המטה שכתף לתנין ולא לזה של דם : (כה) וימרא . מנין סכעת ימים שלא סב היחור לקדמותו
 שאיתם הוסיף מנעשת רכוש חסד ונ' חלקים ויהי עיניו ויתרה בהם : (כז) ואס-מאן אתה . ואס סרבן אתה .
 חזן כנוועתון משיכאלח כנוי האדם על-סם הפפעל כמו ושלנו וסקטסר ח' (ד) : גוף את כל גבולך . מכה וכן כל לשון מנעפה
 ח'י

דמציבים : כב ועקרו היקדיו אצטגנינו מצבים בלתי שידיון והפיוו מן מני דגושו לאדמא ואתקיה וצרא דליבא
 דפרעה ולא קביל מנהו דהי קמא דמליל : כג ועבר פרעה צורכיה ועאר לביתיה ולא שני לביה להוד
 למקחא הא : כד וחפרו מצראי סורנות נהרא מני למשה ולא אשפחו צלילן ארום לא ויטרו למימי מן מני
 דבנהרא : כה ושלמו שרבעא וימין מן דבר דקמא : ית גהרא ויבחר מן אכי מימרא דני ית גהרא :
 כו ואמר : למשה עול לנת פרעה והער ליה דגא אבר : פסור ית עמי ויפלחון קמי : כז ואין מסרב
 אנת למיפטור הא אגא וגי : כח ורבי נהרא עורדעניא ויסקרו ויעלון כביהך ויפיקוון בי דמכך ועילו דרנשך
 ויבית עבדך וגי : כט ויגופך ויגופי ועמד ויכל עבדך וישלטון עורדעניא : א ואמר : למשה ארום
 ית דך דהושרך על גהרא על פציביא ועל שיקא ואסיק ית עורדעניא על ארעא דמצרים : ב וארום אהרו
 ית יתיה על מניא דמצרים וסליקת מכת עורדעניא וחספת ית ארעא דמצרים ברום משה ליה אלקי ית מניא לא באדמא
 ולא בעורדעניא מן בגלל דנתת ליה דריון לשון ויביתא בןמן דסלקת יתיה אמיה בנהרא : ג ועקרו היקדיו אצטגנינו
 בלחשיהו

רשי

אינו לשון מיתה אלא לשון מכה . וכן (שמות כא) ונפואזה ההא יומיתה . וכן (ירמיה ג) בטרם יתנפוג רגליכם (תהלים כא)
 פנתגוף כאלן רגליך (ישעיה ח) ולחננגף : (כח) ועלו . מן היאור : בביתך . ואתה כן כבית עבדך . הוא התחיל בעשה
 תחלה ויחזור אל עמו ומוטו התקילה הפורענות (סוטה יא ש"ר) : (כט) וככה ובעמך . (סנהדרין פז) בתוך מעיהם כנסין
 ויזקקו : (ב) ותעל הצפרדע . (ש"ר) כפרדע אחת סתהוהיומין חותהוהיא מותת כחילים כחילים וסו מדרגו .
 ופסונו"ל שרן הכפרדעים קורא לשון יחידות . וכן ותי הכנס הרחשה פדול"ל רח כלע"ו : ואף ותעל הכפרדע גריל"ל ירא כלע"ו

התפאר

באר רהובות דקרוקי רשי

הוא כמד לפרעה (עו"ז שווער דוהערן פון פרעה) : אכן הרכ העורתי השיג גם על התרגום דכחן באמרוהף דלקוון
 כפרשת יתרו כמלת כי כמד מוון דהר חי אפשר לפרוש כי אס כלשון שס דבר מכל נוקוס כחן לשון פעל עבר הוא כראיית מלת
 מן הכתוב אחריו דהוא ודיל לשון פעל עבר והכי פירושו דקרא כמד לפרעה (עו"ז האט גיטווערט דוהערן פון פרעה) מן לשלח את
 העם (ער האט ניט גיוואלט שיק דזפאלק) : (ד) אמרוהמדקדקים מן הוא שס התואר והיינו עומד ככלעת בורדו (כל"א איין
 אום וויליגר) ולא יתכן כן מלת אתה אכל מוען הוא שס הופעל לשון טיטוועסקרק עכשו כמלאכתו (כל"א ער חוס וויליגע חיוכר)
 ויתכן כוועלת אתה לפיו קשה לרש"י היאיתכן כאן ואס מן אתה לכן קאמר מן כמו מוחן וכתרגומו משרים אלא כינוי האדם
 על

רשב"ם

(כג) גם לזאת . שכבר ויחוק לב פרעה מעצמו וגם עתה נחזק מאליו . אכל כפרדע שתיים והכמד את לבו שהוא ענין
 נתכוון להכניד את לבו . לכן כתיב כפרשת ערום וכמד פרעה את לבו גם כפעם הזאת שהרי כבר הכניד את לבו פעם אחרת :
 (כה) סכעת ימים . כך היה מכת היאור : (כו) ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה . שני פעמים היה משה מתרה את פרעה
 בשני מכות ובזלישי לא היה מתרה . וכן כל הקצר (ככל שלשה מכות אינו מתרה) עדם וכפרדע התרה . ככתיב לא התרה .
 בערום וכדבר התרה . כשחין לא התרה . ככרד בארבה התרה : (כז) מנוף . מכה : התפאר

מכלל יופי

(כז) . כמו שהיו עושים הם : (כח) (בלטיהם) .
 שרשו לאט ונחה האלף במלה הזאת וענינו כמעשה
 הכשפים שעושים בהסתר ובכסוי מבני אדם בתחבולות
 וברמונים : (כד) (וא"מא) . רגאר במקום פועל
 מהרגוש כמו קהלת ד' ע"ב, אפי וכו' במקוץ כמשפט :
 (כה) בצפרדעים הם הנמולאים ברובי הנחשים שמשויעים
 קול . ורבינו חננאל אמר שהם הפעלי
 מים הנדולים שבניגוס הנקראים כלשון עכס אל תמ"סאח :
 (כח) (וכתיגריד) הוא שאופן בו את הפת בהדבקה אבר

II א ו

ויגלו את הצפרדעים ללואי מצרים :
 ד וקרנא פרעה למשה ולאהרן ויאמר
 העתירו אלי יהוה ויסר הצפרדעים ממני
 ומעמי ואשלחה את תגם ויזבחו ליהוה :
 ה ויאמר משה לפרעה התפאר עלי
 למתי אעתיר לך ולעבדך ולעמך להכרית
 הצפרדעים מקום ומבתיך רק ביאר
 השארנה : ו ויאמר למחר ויאמר כדברך
 למען תדע כי אין ביהוה אלהינו :
 ז וסרו הצפרדעים מקום ומבתיך ומעבדך
 ומעמך רק ביאר השארנה : ח ויצא
 משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה אל-
 יהוה על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה :
 ט ויעש יהוה כדבר משה וימרו
 הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן-
 השדה : י ויצברו אתם חמרים חמרים
 ותבאש הארץ : יא ונרא פרעה כי היתה
 קרוחה והכבד את לבו ולא שמע אלהם
 כאשר דבר יהוה : ס יב ויאמר יהוה
 אל משה אמר אל אהרן נשם את מטף
 והך את צפר הארץ והיה לכנם בכל ארץ
 מצרים : יג ויעשו כן ויט אהרן את ידו

חמישי

יתעורר עניא על ארעא דמצרים : ד וקרנא
 פרעה למשה ולאהרן ואמר צלו קדם יי
 ויער עורר עניא מגו ומעמי ואשלח ית-
 עמא וידבחו קדם יי : ה ויאמר משה
 לפרעה שאל לך ובורא הבילך ומן לאימתי
 אצלי עלך ועל עבדך ועל עמך לשיצא
 עורר עניא מןך ומבתיך לחור דבנהקא
 ושתארון : ו ויאמר למחר ויאמר כפתנמך
 בדיל דתידע ארי לית כיי אלהנא : ז
 ויעידון עורר עניא מןך ומבתיך ומעבדך
 ומעמך לחור דבנהקא ושתארון : ח ונפק
 משה ואהרן מקנת פרעה וצלי משה קדם
 יי על גיסק עורר עניא די שוי לפרעה : ט
 ועבר יי כפתנמא דמשה ומיתו עורר עניא
 מן בתיא מן דרתא ומן חקלתא : י ובגשו
 ויהון דגורין דגורין וסריאו על ארעא :
 יא ויהא פרעה ארי הנת רוחתא ונקר
 ית לביה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי :
 יב ויאמר יי למשה אימר לאהרן ארים
 ית חוטרך ומחי ית עפרא דארעא ויהי
 לקלמחא בכל ארעא דמצרים : יג ועבדו
 כן וארים אהרן ית ידיה בהוטריה ומחאית

עפרא

במטהו רשי

(ה) התפאר עלי . כמו (ישעיהו) היתפאר הנרון על החונם כו וזתתם לומר חכי גדול עורר עניא כלע"ז . וכן התפאר עלי
 השתבח להתחכם ולשאל דבר גדול ולומר שלא חיל לבשותו : דמהו אעתיר לך . את אשר אעתיר לך היום על הכרת הצפרדעים למתי
 תרצה שיכרתו ותרצה אם אשלים דברי למועד שתקבע לי אלונחתי תתיאעתיר הוה משמע עתי אתפלל . עכשיו שנאמר
 למתי משמע את היום אתפלל עליך שיכרתו הצפרדעים לזמן שתקבע עלי חמור לחיות יום תרצה שיכרתו : אעתיר .
 העתירו וזעתי ואלא אחר אעתיר עתרו ועתירתי תפטי סכל לזמן עתה הכות פלל הוא וכאשר יאמר יהוה הרבה חרבה וחרבותי
 לשון טמשילכי יאמר העתירו וזעתי (ה) . אעתיר דכרוס וחס כלום העתרתם עלי דכרוס (יחזקאל לה) הכריתם .
 (ו) ויאמר למחר . התפלל היום שיכרתו למחר : (ח) ויצאו ויצעק . עיד שיכרתו למחר : (י) חמרים חמרים .
 נכורים נכורים כתרומתו דגורין נלין : (יא) והכבר את לבו . לשון פעול הוא הלק הלך ונכנס . וכן והכות את מוחם ושאלו לו
 באלהים

בלחשיהו וגו' : ד וקרא פרעה למשה ולאהרן ואמר צלון קדם : ויעדי עיררעניא מיני ומן עמא ואפטור

ירושלמי

הב סימו ואיתכתיק עלך עד אימת אצלי עלך :

לחור מה דבנתרא ושמירון : ו ואמר למחר ואמר בפתיקוד מן בגלל דתנבע ארום לית בן אלהא : ו ויערון
עיררעניא מינך ומתקד ומן עקדך ומן עקדך לחור מה דבנתרא ושמירון : ח ונפק משה וגו' : ט ועבר י
וגו' : י וקנשו יתהון בקנוו בקנוו ופרעא ארעא : יא ונתמא פרעה ארום הנה דנתתא לעקמתיה וקרא ית לביה
ולא קביל מנהון חיקמא דמליל : יב ואמר : למשה אימר לאתרון ארום ית חוקרך ומתי ית עפרא דארעא
ויהי לקלמי ככל ארעא דמכונים ברם על ידך לית אפשר למלקי ארעא דבה חנויה לך שינכותא פד קטלמא ית
מפראי וקבילמיה : יג ויעברו היקדו וצארום אחרון ית ידיה בחוקריה וקמא ית עפרא דארעא ונתת ממת קלמי

כבישרא

רשיי

כאלהים הכה ופוע (ו) : כאשר דבר ה' . והיכן דבר ולא ישמע אליכם פרעה : (יב) אמור אל אהרן . לא היה העמר
כדאי ללקות על ידי משה לפי שהגין עליו כשהרג את המכרי וישמנהו כח לולקע על ידי אהרן : (יג) ותהי הכנסה . הרמישה פדול יורא
כלע"ו (ז) : להוציא את הכהנים . לכרחותם (כ"א ולהוציאם) מתקום אחר : ולא

באר רחובות דקדוקי רשיי

על שם המפעל והנה לומר באמת כאלו כתוב עמאן שם המפעל תמורת עמאן שם התואר (וכדברי תימאל כמכלול כשער דקדוקי
הפעלים בטור השלישי כשינוי ככנין עיבל וכתב שם ר"א לחור כר"ג והנה כיון רש"י עמאן כמו עמאן ע"ש) ומה שנויים כיון שלו חין
רנוני להביא ראיה לדבריו החתומים לומר גם כאן כח"ב כ"ב ק"שלו כי ש"לו ו"שקט המה שזות התוארים כהכרת חק הוא ראיה
לדבריו הראשונים דמלת עמאן הוא שם התואר על משקל ש"לו
הוראת לשון העייל הוא שפועל על ידי חמנעי דהיינו שתמא
הפעולה מיומא אל השלישי
(ער מחכט יענש חין ארבייט)
וחס כן קזה רש"י היך שייך כענין התפילה לשון הפעולה והלא התפילה עומדת בגוף האדם כענין (ער בעט חין ויך זעלכו)
ולכ"ה אצת עתרו עתרתו מכני לזכותם על דהאמר רש"י מפני שכל לשון עתה וכו' ורצה לומר בעבור דענין התפילה על הדוס ענין
רביי הוא ויינו מנור התפילה על דרך זמיר ור"ל ויתחור ויתפלל וענין הדוס בכל מקום אינה כח"ב חק כל שון הפעולה כיון הרבה רבובת
לכן בא ארום יעתר גם כן כש"ל הפעיל חגיתו העתירו העתרתו שם התפילה עומדת בגוף האדם וענין לקמן כד"ה ויעתר :
(ו) רצה לומר מלת והכד לשון מקור הוא מלשון הפעיל (כששים חין קין גוויטייט) הכד (מחן כשויערן) וכעבור כירוב
לשון מקור כמנח סקרא הוא לשון קל והיינו פעול לכן כל מקום שחנח רש"י לשון מקור מצינו לשון מיהה דרכו להביא עליו ראיה מלשון
פעול והיינו לשון קל כי הוא יותר מוגל ח"ל כחמת יש חילוק טיבה מלת והכד לשון הפעיל (מחין כשויערן) ופעול לשון קל
(ווערקין) ועל דרך זה הובאת מנח ש"אול כאלהים הכה ופועל מלשון חקור חלשון קל המה : (ז) דהא ודלי מלת ותהי כסתר
לנקטה

רשבים

(ה) התפאר . התנשא עלי לנקס חפנך ולא עשה . כמו פן יתפאר עלי י"א ח"ל לאמר ידי בוישע לי . למתי אצתיר לך . לז"ה יום וזמן אמת
דולה סיסירו כל הפעלעים ואת אצתיר מיר שימונו עד איתנו וזמן שתקס ומתי כ"י (זמן) (ג"ל חין) מנהג למות מונן כפעם אחת :
(ו) ויאמר למחר . היתפלל עתה שימותו עד מחר : (י) חמרים נבורים : (יא) והכד . לפי שהמכה הוא גדולה היתה לא כתחוק
לכן מחלו אלא הוא הרשיע להכסיד את לבו . (יב) לכניס מיני (כינהו) (כ"א כינה) ופרעוין : (יג) הכינס . כמו מ"ס
של

מכלל יופי

תהלים עח וצפרדע ותשחיתם . וכן במכלל לשון יחיד
על רבים והוא דרך בלל : (ה) (התפאר עלי) . פירוש
דן הפארות ושבת ר' עצמן עלי שתאמר למתי אצתיר לך
וכן אעשה : (למתי) . הלמד מורה על העצם עצמו
כמו מלת איתוספיק הענין וולתה וכן למחר יהיה האורת
הזה : (אצתיר לך) . ענין רצון ותפלה וכן והעתרתני :
(ו) (למחר) : הוא היום שיבוא אחר היום שהוא כו' :

צבורים

במטהו ויך ארץ עפר הארץ ותהי הנגם באדם ובבהמה כל עפר הארץ היה כמים בכל ארץ מצרים: יד ויעשו בן החרטמים בלטיהם להוציא את הכנים ולא יכלו ותהי הנגם באדם ובבהמה: טו ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלהים הוא ויחוק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר יהוה: ס טז ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר והתוצב לפני פרעה הנה יוצא המינמה ואמרת אליו בה אמר יהוה שלח עמי ויעבדני: זי כי אם אינך משלח את עמי הנני משליח בך ויעבדוך ובעמך ובעמך את הערב ומלאו בתי מצרים את הערב וגם האדמה אשר הם עליה: יח והפליתי ביום ההוא את ארץ ארץ נשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען מדע כי אני יהוה בקרב הארץ: יט ושמת פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הודי: כ ויעש יהוה כן ונבא ערב ככד ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים משחת הארץ מפני הערב: כא ויקרא פרעה אל משה ולא הניח ויאמר לנו זבח אל הים בארץ: כב ויאמר משה לא נכון לעשות כן כי תועבת

ששי

עפרא דארעא והורת קלמרא באנשא ובבעירא כל עפרא דארעא הות קלמרא בכל ארעא דמצרים: יד ועבדו בן החרטמים בלחשיהון לאפקא ית קלמרא ולא יכילו והות קלמרא באינשא ובבעירא: טו ויאמרו החרטמים לפרעה מנא מן קדם יי הוא ואיתקף ליבא דפרעה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי: טז ויאמר יי למשה אקדם בצפרעא ואתעתד קדם פרעה הא נפיק למינותימר ליה כדנן אמר יי שלח עמי ויפלחון קדמי: זי אהי אס ליתך משלה ית עמי הו אנא משלח בך ובעבדך ובעמך ובעמך את הערב ומלאו בתי מצרים את הערב וגם האדמה אשר עליה: יח והפליתי ביום ההוא את ארץ ארץ נשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען מדע כי אני יהוה בקרב הארץ: יט ושמת פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הודי: כ ויעש יהוה כן ונבא ערב ככד ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים משחת הארץ מפני הערב: כא ויקרא פרעה אל משה ולא הניח ויאמר לנו זבח אל הים בארץ: כב ויאמר משה לא נכון לעשות כן כי תועבת

דמצראי

רשי

(יד) ולא יכלו - שאין הסד שולט על כריס פחותה מכשעורה: (טו) אצבע אלהים היא - נכס וז אינה על ידי כסמים עולת המוקס הוא: כא אשר דבר ה' - ולא ישמע אליכם פרעה: (זי) משליח בך - מורה כן - וכן (דברים לב) וכן כהמות אשלח כס לשון סמו חכמי ית כלע"ו: את הערב - כל מיני חיות רעות וכחזים ועקרבים בערבותיה וכן משחיתים כהם - ויש טעם בדבר באגדה ככל נכס ונכס למה וזולתו - כסמים מלחמות חלבים כל עליהם כסדר מלכות כשגרה על עיר כחלה וקלקל מעינותיה וחרר כן תוקע עליהם ומריעין בשופרות ליראם ולבהלם - וכן הנפרעים

בבשרא דאנישא ודבעיה כל עפרא דארעא איתחפיד למהון קלמי ככל ארעא דמצבים : יד ועברו דיקון
 אוסטגינעא תרשייתא כל חשיהון לאנפיקא את קלמין ולא יעילו נהור מחת קלמי שלטא באנישא ובבעיה
 טו ואמרו איסטגיני פרעה לא מן כל נברת משרה וצתרון היא אלהו מתא משמלקא מן קדם : היא ואיתקף
 יצרא דליכא דפרעה ולא קביל מנהון היקמא דמליל : טז ואמר : למשה אקדים בצפרא ותיקתך קדם פרעה
 הא נפיק למנטר קרסמין עילוי מניא הי פאקגינעא ותומר ליה כדנא אומר : פטור ית עמי ויפלחון קדמי : יז ארום
 און ליתך מפטר ית עמי הנניא מנרי דך ובעדך ובעמך ובעמך ית עורפוב חיות ברא ויהמלון בתו מצראי עירבוב
 חיות ברא וארף ית ארעא דהינון עלה : יח ואעבד פלאין בייקמא ההוא עם ארעא דגישן דעמי שרי עלה גדיל
 דלא למהון תמן עירבוב חיות ברא מן בגלל דתינדע ארום אגיא : יט וישירי פירקו וגוי
 לעבוו סחר יהי אקא הדון : כ ועבד : כז ואיתי עירבוב חיות ברא מקיף לבית פרעה ולבית עבדיו ובכל ארעא
 דמצבים איתחבילו יתמי ארעא מן קדם עירבוב חיות ברא : כא וקרא פרעה למשרה ולצתרון ואמר אינלר
 פלחו נכסת תנא קדם : אלהכון בצרעא דרא : כב ואמר משה לא מקיף למעבד בן ארום אמביא דהינון

טעוהתהון

רשי"ה

הפרדעים וקרקרים והמים וכו' כדאיתא במדרש רבי תכחומא . (יח) והפליתי . והפרשתי וכן והפלא ה' וכן (דברים ל) לא נפלא
 היא מן לא מוכלת ומופתת היא מן : לכוונת דיעביאני ה' בקרב הארץ . אף על פי ששכיתי כשמים נורתי ותיקיימת
 כחמנים : (יט) ושמתו פדות . מידלכין עמוגין עמך : (כ) השחת הארץ . נשחתה הארץ מתחלת ארעא :
 (כא) זכחו לאלהיכם בארץ . כמקומכם ולא תלכו כמדר : (כב) תועבות מצרים . יראת מזרים כמו (מלכים ב) וכו'
 ולמלכס תועבות בני עמון וחלל ישראל קורא אותה תועבה . ועוד יש לומר כלשון חמר תועבות מזרים דכר שנאוי הוא למזרים זכיה

שאלו

באר רחובות דקדוקי רשי"ה

לנקה היא אם כן ותהי הכנה מפעיליה כלשון יתדה כונו שאתרו כגמלא הכורג ככהכסת לכן קאמר רש"י הרחשה
 ורצה לומר המ"ס סתומה עם הקמן שלפניה כגזרת וון נולת חותם סינון להרשת המ"ן הוא והינון יחד כולם נקראו כוס כקביה יתדה :
 ובהיותי באמצע סממתי מפני חכס סקי כלשונות דולת לוע"ז פדול"י רח ענין רגלים הוא ונקראת הכנה על ספק כי כותה ועוקזה
 היא כרבות רגליה ולפי זה קשה לר"י כדלעיל נולת ותהי נכסת לנקה יתדה היא (זל"ז) וביאך יתכן המ"ס סתומה וקמן לפניה המורה
 לשון רבים לזה קאמר רש"י הרחשה וכו' עז פדול"י רח ורצה לומר כי גם בכנה יתדה שייך ענין הרבות כעבור הרשת הרבות רגליה ולחר כך
 סמעת

רשב"ם

של ריקס . (טו) אשכע אלהים הוא . זכות נודיה ולא על ידיהם של אלו היה זו שאלו בלו על ידי זכשפות אף חנו היינו עושים
 קן : (יז) הערוב : אומר אני כי חייזי אלהים הם סקראים עיני על שם שרפס לטרוף כליות כדקתיב ואז ערבות יסדס
 וכתוב בואבי ערב לא גרמו לסקר . וכאשר יאמר מאודס אדוס כן יאמר (כ"א ואלדס אדוס) נענעק עמוק וכן מוצרס ערוב כו'
 טרי"ר כל"גו . שזה"ש ערוב הוא שהוא הולך כפרס . עמוק זה דבר . והמשנה קרוי עמוק . אדוס שפור . והפלתי ביום
 ההוא : לפי שהיות רעות קלים הם ללכת ככל המלכות כשהמכה נשולחת הוצרך לומר הכלה והפרשה יותר מואר זכות . וכן
 סדר של כהנות : (יט) וזאתי פדות . לשון הכלה וכן יסועה והכלה ואלה אמרן כולן לשון הפרשה והכלה זה חוב : למחר
 יהיה שלא תאמר תקרה הוא היה לנו : (כב) כי תועבת מזרים . לאן . דבר מאוש היה בעיני מזרים . ולא יסקלנו . בתמים .
 דרך

מכלל יופי

צבורים : (יד) (הכנפ) הוא . תחת פועל עכ"ר : ממיעים הרבה . (יח) (והפלה) . כלומר אפרוש
 כלל על המין וכן במכלל . ארץ גשן משיאר ארץ . ארץ גשן משיאר ארץ
 לשון יחיד על רבים והוא דרך כלל : (יז) (אצבע) . ועם הכל שאפילו בארץ מזרי
 שרשו צבע והאלף נוספה כי כו מצאנו הדבמ' ה' שישתמשו . חס יינא חיות הח' מיראל לא
 בו כפועל הכבד ואם היו שניהם שמו' : מונה אומר להם . ויקוהו ואללנתעלרים :
 הצביעו כיזמא פ"גוש' בגמרא תנא הוציא אצבעוהיכם . חס מן דערוב והוא הפרש
 לכונן : (יז) (משליח) . ענין ההרת הרג . מאין עוצר והוא . והכרה בין עמי ובין עמך : (כב) (הזנב) . אעפ"י
 קרוב לענין שליחות : (הערוב) הם אספסופי החיורת . שעניה לשאלה מלה הו' היא כמשמעה כי יבוא ענין השי"ה
 כדא 12 יב

זעבת מצרים וזבת קהונה אלהינו הן נזבח
 את הועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלנו :
 כג דרך שלשת ימים גלך במדבר וזבדנו
 ליהונה אלהינו כאשר יאמר אלהינו :
 כד נאמר פרעה אנכי אשלח אתכם
 ונבחתם ליהונה אלהיכם במדבר רק הרהק
 ל א תרתיקו ללכת העתירו בעדי :
 כה ונאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך
 והעתרתי אל יהונה וקר הקרב מפרעה
 מעבדיו ומעמו מחר רק אל יספ פרעה התל
 לבלתי שלח את העם לזבח ליהונה :
 כו ויצא משה מעם פרעה ויעתר אל
 יהונה : כז ויעש יהונה כדבר משה ויסר
 הקרב מפרעה מעבדיו ומעמו ל א גשאר
 אחד : כח ויכבד פרעה את לבו גם בפעם
ס הדאית ולא שלח את העם : פ א ונאמר
 יהונה אל משה בא אל פרעה ודברת אליו
 כה אמר יהונה אלהי העברים שלח את עמי
 ויעבדני : ב כי אסמאן אתה לשלח
 ועודך מחניק בס : ג הנה יר יהונה הויה
 במקנה אשר בשדה בסוסים בחמרים
 בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד :
 ד והפלה יהונה בין מקנה ישראל ובין
 מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל
 דבר : ה וישם יהונה מועד לאמר מחר
 יעשה יהונה הדבר הזה בארץ : ו ויעש
 יהונה את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה
 מצרים וממקנה בני ישראל לא ימת אחד :
 נישלח

דמיצרא דחלין ליה מיניה אנתנא נסבך
 לנבחה קדם יי אלהנא הא נדבחה ית בעירא
 דמצרא דחלין ליה ואינון יהון הון הלא
 ימרון למרנמנא : כג מהלך תלתא יומין
 גזיל במדבכא ונדבחה קדם יי אלהנא כמא
 דימר לנא : כד ונאמר פרעה אנא אשלח
 יתכון ותרבחון קדם יי אלהכון במדבכא
 לחוד ארחה לא תרחקון למיזל צלו אף
 עלי : כה ונאמר משה הא אנא נפיק מעמך
 ואצלי קדם יי ויעדי ערובא מפרעה
 ומעבדוהי ומעמיה מחר לחוד ל א יוסף
 פרעה לשקרא בדיל דנא לשלחא ית עמא
 לנבחה קדם יי : כז ונפק משה מן קדם
 פרעה וצלי קדם יי : כז ועבר יי כפתקמא
 דמשה ואצלי ערובא מפרעה מעבדוהי
 ומעמיה לא אשתאר חד : כח וקר פרעה
 ית לביה אף בנמנא הדא ולא שלח ית
 עמא : א ונאמר יי למשה עול לות פרעה
 ותמליל עמיה בדג אמר יי אלהא דיהונא
 שלח ית עמי ויפלחון קדמי : ב ארי
 אס מסרב את לשלחא וער בען את מתקיף
 בהון : ג הא מחא מן קדם יי הנא
 בבערך דבחקלא בסוסותא בתמרי בגמלי
 בתורי ובקנא מותא סני לתנא : ד ויפריש
 יי בין בעירא דישראל ובין בעירא דמצרא
 ולא ימות מכולא דבני ישראל מדעם :
 ה וישוי יי ומנא למימר מחר יעבד יי
 פתקמא הדין בארעא : ו ועבר יי ורד
 פתקמא